

„Brus“ izhaja 5. in 20. dan vsacega meseca. — Cena za vse leto 4 gld., za pol leta 2 gld., za četrta leta 1 gld.
Posamične številke po 20 kr. — Inserati računijo se po 4 kr. petit-vrsta.

Iz Henrika Heine-ja poezij.

(Poslovenil V.)

Premili, krasni tvoj obraz
Sem zadnjič v sanjah gledal jaz;
Nadzemeljski njegov je cvet,
A bled je, oh, bolesti bled.

Rudeče ustne so samé,
A kmalu v smrti obledé,
In luč nebeška preminí,
Ki v blagih se očéh žari.

Na lice mi lice naslóni takó
Da solze v en potok zlijó se!
Na srce pritisni mi srce tesnó,
Da plameni združeni vspnó se.

Ko v véliki plamen le-ta tekó
Solzé neizcrpnega vira,
Ko z močno objemljem te rokó —
Srcé koprnenja umira!

Deva ti rudečeušta,
Sladkooka deva ti,
Le o tebi, deva mala
Mislj roj se mi vrtí.

Dolg nocoj večer je zimski,
Jaz pri tebi rad bi bil,
V tihi sobici, kramljaje
S tabo rad bi ga prebil.

Rad na ustnice pritiskal
Tvojo belo bi rokó,
Z gorkimi solzami močil
Tvojo belo bi rokó.

V sivih mēgel plašč zaviti
Spé bogovi trdno spanje,
Čujem jih, kakó smrčijo,
Čuj! viharja razgrajanje!

Huda ura! v tem divjanji
Ladja mora se razbiti —
Kdo valove razbrzdane,
Veter more ukrotiti?

Revež jaz za to ne morem,
Da se lomijo tramovi,
Plašč ovijem si krog udov,
Da zadremljem kot bogovi.

Izidorja Muzloviča premišljevanja.

Pred par dnevi priobčil je „Slovenec“ pod naslovom „O naši narodni organizaciji“ dva članka. Čitala sta se dobro, žal, da sta bila baš v „Slovenci“, kajti ondu bila sta skrajno neumestna. Kako more „Slovenec“ sploh govoriti o narodni organizaciji, ko vender vsa njegova stranka že nekoliko let sistematično dela na to, da se kako hitro možno vsa narodna stranka razkroji na drobce?

Jedva smo bili zakrpati in pozabili strastni razpor izza 1873. l. ter našli nekakšen „modus vivendi“, pojavil se je baš mej „Slovenčev“ stranko nesrečni profesor dodatkologije, lažiprorok Goriški, on vrgel je baklo razpora mej naše vrste. Začel je v skrajni svoji borniranosti in zavisti napadati najprej Gregorčiča, potem Stritarja, dr. Vošnjaka, naposled pa še Gorazda-Aškerca. Na vseh teh pesnikih in pisateljih ni našel niti jedne dobre dlake, slikal je samo črno, kakor da mu je kist izposodil slavni „Hüllen-Breughel“ sam. Pisal je strupeno, kakor je strupen „mejmašni gad“, pisal je, kakor bi pisal najzagrizenejši nasprotnik naroda slovenskega, smešil je čitalnice, pevska društva in dramatične predstave, sploh vsako narodno podjetje. Šel je še dalje: Grozil je, kako bi on vsem ženskam prirezal jeziček vsaj za tretjino, kako za nekoliko mesecev dejal jih na raztezalnico, javno je kričal, da so narodna, zlasti pa telovadna društva veleizdajska in pozival vlado, naj jih razpusti.

Vsem tem klerikalnim orgijam in bahanalijam nasproti bil je „Slovenec“ gluh in slep, ne samo to, on jim je tudi glasno pritrkaval. Da napisal je celo gorostasne članke o „narodnem humbugu“ o narodnih „Samojedih“ i. t. d., utihotapil par tacih člankov v „Čecha“ ter slastno zabeleževal vse zaupnice, ki so se tu in tam „inter pocula“ skovale in potem odposlale famoznemu dr. Mahničju. Vsa klerikalna falanga, ki je poprej hodila z nami, a mi ž njo, zasukala se je h kratu na drugo stran, sulice pa proti nam.

Na vsej klerikalni črti zaoril je bojni krik: „Ni ga proroka nad Mahničja!“ in razni njegovi privrženički hiteli so na vse kriplje, izbrisavati se iz narodnih društev, sploh obnašati se tako, kakor se obnašajo le — brezdomovinci.

Z Mahničjem začela je v občje nova, a žalostna doba mej nami. Duh Ravnikarjev, Slomškov in Pogačarjev izpuhtel je hipoma in prišli smo v isti položaj, kakeršen je na Francoskem, kjer se vsi uradniki liki znana „solnčna

roža“ obračajo po novem prefektu, samo s to razliko, da so se Francozi jezuitov iznebili, a mi smo jih dobili.

Nedoumno mi je, kako je mogel „Slovenec“ tiskati stavek: „Često pisarimo o bujno procvitajoči književnosti naši“, kajti jaz kaj jednacega še nesem zasledil v predalih njegovih. Kadar „Slovenec“ kaj ugodnega piše, „pisari“ le o proizvodih, ki so njemu na život prikrojeni. Višjega zanosa ne pozna in ga poznati ne sme; književnosti naše, da je od njega zavisna, bilo bi kmalu konec. Saj še nismo pozabili, kako je Dagarin požgal bisere Prešernove literarne ostaline, kako so prvence Levstikove spravili pod ključ, njemu samemu pa zagrenili vse življenje, kako je „Danica“ bruhala, ako je v kaki pesmi zalotila besedo „ljubezen“, kako so sploh skušali ugonobiti vsak svobodnejši dihljaj. Ne treba nam posegati v preteklost, v sedanosti nam je široko polje, saj je še le par let, odkar so na „index librorum prohibitorum“ postavili vse časnike in vse knjige, ki neso pisane „par ordre du Mufti“.

Pri tacih razmerah pač ni možno govoriti o narodni organizaciji in če „Slovenec“ v tem zmislu piše, je to le licemerstvo. Jaz dobro čutim, da nam je organizacije krvavo treba, še bolj pa čutim to, da kranjski, osobito pa Ljubljanski klerikalci vso organizacijo le ovirajo, ker je njih namen, njihova naloga, cepiti naše moči, da bodo potem v kalni vodi laglje ribarili. Kar nas je svobodomiselnih razumnikov, to že davno vemo, mi umejemo, da se je zadnji čas germanizacija zatekla pod „krive palice“ krilo in da sedaj nemamo več dobrohotnih in naklonjenih prijateljev ondu, kjer smo še nedavno imeli iskrene somišljenike svoje, svoje soboritelje. Temu se ni niti čuditi in kdor je čital zgodovino, ali vsaj Jurčičevega „Tugomera“, vidi, da se le ponavlja star dogodek, star tip, da so v Slovencih zopet zastopana načela Mogunškega Hildeberta. Sapienti sat!

Zatorej bi jaz „Slovenču“ priporočal, da bi članek „O naši narodni organizaciji“ sam prav dobro premler in ga poratil „in usum proprium“. Toliko razsodnosti ima gotovo, da ne bode dvojil, kako je naša organizacija možna. Popolna ne bode, dokler mi vlečemo na „hi!“, klerikalci pa na „hot!“, to stanje pa se ne bode spremenilo, dokler bode vladal v „Slovenčevih“ vrstah sedanji zli duh, dokler ne bode klerikalna gospoda začela zdraviti — sama sebe. Ta pa je mučen posel, kajti „vsaka riba pri glavi smrdi“.

Dobro ga je zavrnil.

V Gorico prišel je kmet, hoteč obiskat sina svojega, ki se je šolal v bogoslovji. Uprašja prvega, uprašja drugega šetalca, kje je „lemenat“? Vsak odmignil je z glavo ter odšel.

Uprašja tretjega: „Kje pa je lemenat?“

„Ma, kaj je to, lemenat?“

— „To je šola, kjer se za duhovnike učé.“

„A, tako! kjer se delajo duhovniki! To je šemenár! Pa vi tega ne veste? To vé v Gorici vsak otrok!“

„Strelna božja! odvrne kmet, kaj to čudnega? Ali vi veste, kje je moj travnik?“

Telegrami „Brusu“:

Cerknica: Od nas so šli možje h knezoškofu v Ljubljano prosit, da bi blagohotno kmalu premestil kapelana Kluna kam drugam, ker ima tako izredne lastnosti, da ga nismo vredni. Pri tej priliki bil je govor tudi o znani „kopici sena“.

Logatec: Gospod kapelan Klun bil pri tukajšnjem sodišči zaradi razžaljenja časti obsojen na 50 gld. globe. Sicer nič novega.

Borovnica: Nekdo je, skrivajoč se pod firmo Janez Lebez, otvoril nov brzojavni urad. Podpora zagotovljena.

Borovnica: Novi brzojavni urad do cela „pogorel“. Vendar je konfiskovani lastnik dobil zlati križec za zasluge. Zdaj po noči opazuje solčni mrk.

Pogorelec, Bradovič, Cvikar,
občinski starejšine.

Borovnica: Naš „kubikar“ Š. bi se bil rad prelevil v poštenega krojaškega mojstra. A zgodilo se mu je, kakor „sraki v pavovem perji.“ Pomilujemo!

Maribor: Pri našem mestu ima šulferajn svojo šolo. Ko se je našemu okrajnemu glavarju nekoč zljubilo, šel je na lov. Ker ni imel družih gonjačev, zapovedal je mej šolskim časom, da mora šolska deca iti gonit. Ubogi, a pristno nemški učitelj prišel je popolnoma v nemilost, ker se je predrznil proti takemu postopanju pritožiti se pri okrajnem šolskem svetu, kateremu, kakor znano, predseduje baš gospod baron H.

Maribor: Naš ordinarijat daje bogoslovcem na slovenske prošnje nemške odloke. Tudi ravnopravnost!

Ormož: Znani krčmar Kapus rekel je nekoč: „Ljubši mi je jeden nemškutar, kakor trije Slovenci!“ Zato upam, da v svoji krčmi ni jednega Slovenca več videl ne bode, kamo-li tri?“

Želja

(Po hrvatskej pesni Milke Pogačić-eve).

Oj da sem cvet!
Oj da oddaljen mogel bi živeti,
Ne vsak dan zlobo ljudstva zreti;
Da ne poznal bi tužni svet,
Zavist in zle lastnosti druge,
Da ne poznal bi jada in ne tuge,
Oj da sem cvet!

Oj da sem cvet!
Oj da živeti v logu skritem mi je,
Kjer se srebrén potoček vije,
Kjer ptiček poje — moj da tu je svet!
Da moji biseri, rose bliščéče,
Moj uzdihljaj, ko list šepéče,
Oj da sem cvet!

Oj da sem cvet!
In da v čarobno carstvo moje
Zanese ljubica oko to tvoje,
V moj da dojdeš svet!
Da me opaziš, se pripogneš,
Ter me odtrgaš — se ne izogneš
Oj da sem cvet!

Mito B. Trst.

Iz šole.

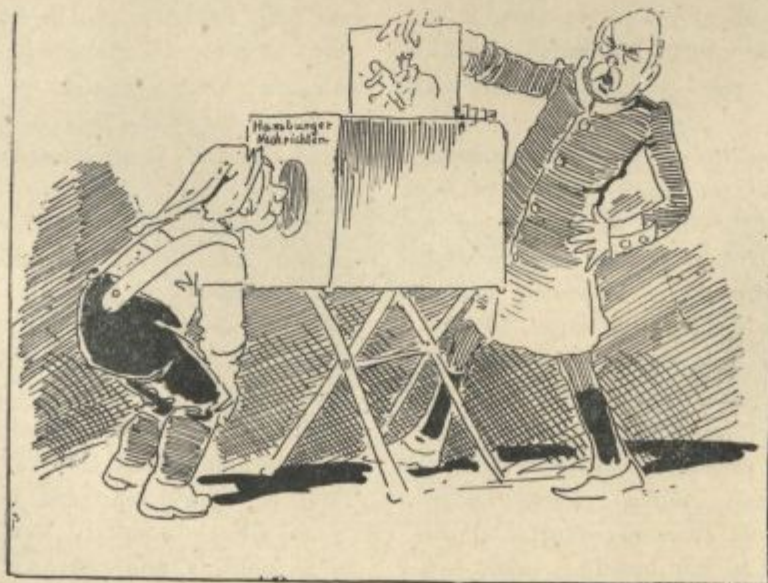
Učitelj pronašal je že mnogo o slovnici in vsi dijaki so že znali, da ima glagol tri čase: preteklega, sedanjega in bodočega. To je že vsakaternek znal na pamet, a učitelj hotel je poskusiti, je li še kdo mej njimi, ki tega ne umeje. Zato obrne se do Matijaževga Jerneja in ga upraša:

„Pihal je hladén veter.“ V katerem času je to?

Matijažev Jernej kakor navadno, ne da bi veliko mislil, hitro odgovori:

„To je v zimskem času.“

Bismarckov „Guckkasten“.

„Le sem glej, Mihelček, nikamor drugam! To vse vidiš v pravi luči, v pravi podobi, bodisi to mladi cesar, ali kdorkoli in karkoli.“

France Maričen.

(Konec.)

„Precej, precej“, ogласi se France iz sobe. Vzame še pipo in kresilo, utekne oboje na levo stran kamizole, da, — še pokrižal se je, pa je vén stopil, vzel s sklednika ključ od hrama, in obá jo mahnesta v hrám, da si srcé naredista. Snubit gresta tisto Lucino, ki se mu je že davno k srcu privila, kakor je pred kratkim sramežljivo Jožici omenil. Šla bi sicer že prej, a France ni nikakor privolil, „ko luna nekoliko upade“ rekel je, pa greva. „Ne maram da bi me — kedo videl.“ „Pa se ženi, hudika, to tudi meni dopade! Saj sem ti že lani pravil: „v hlevi krava pa telica, v hiši pa lepa ženica, pa šlo ti bo ko bel dan, pa take urice boš imél, ko sama božja mavra.“ Žena — to je dar božji, žegen božji ti prinese v hišo — pa živel boš pri njej, pri moji veri! kakor trot na satovji. In ko sta v mraku korakala zadej po stezi za vasjó, povedal je Jožica še mnogo, mnogo lepega o zakonu, kojega neki še sam svet vendelj svetega Pavla hvali. „Pa ko bi me ne hotela kaj . . .“ „Kaj? K nji prisedeš, par okroglih ji zagolčiš, ohvališ ji svoj grunt, pa priviješ jo kar tako-le okoli mazinca. Buzarona ko sem bil jaz mlad! parkrat v hišo, parkrat z lojtrico pod okno, — pa sem imel doma svojo Manco, in še sedaj se ne kesam, da jo imam. Take so vse, meni veruj, ki vem!“ „M'ge, m'ge“, deje France, „bo že takó, vi veste.“ — A ko se približata hiši, zgubil je France do cela srcé, baš tedaj pa povzame Ježica jako ugodno besedo: „Tukaj me počakaš za skladnico, pa sam grem notri, viš ravno molijo — torej počaki, kmalu pridem po té.“ Tam notri v hiši, pak so klečali krog ognjišča domači: stari Lucin, héi Mica, pa mati. Oče prebiral je molek — molil je naprej, — a drugi so mu odgovarjali. Ni pozdravil Jožica, ko je vstopil, vzel je majolčasto ruto, položil na skrili, pokleknil, ter molil. Imel je baš krhko besedo. Ko odmolijo, prične hvaliti in grajati vreme, hvali zraven letošnjo frugo (pridelke), a kar naenkrat reče: „Prignal sem ga, tukaj zunaj čaka, saj veste sramožljiv je nekoliko.“ Zatem pogrne Mica mizo z belo prtenino. In priromalo je hleb kruha, bele peke, ter bokal cekinaste starine. Odreže si Jožica zagozdo kruha, tistega belega, pa zopet reče: „Prignal sem ga, kakor pravim, vi oče pa mu bodete dali Mico, pa zraven nekaj gotovine tudi! Ženi naj se mladost, ko pa ni za družega!“

Nič se ga ne boj, ti Mica, trd je res, nekoliko trd, a ko se ti privadi, ravnal bo s teboj ko s samo otročnico.

„Ti ga že obrušiš ti“, rekel je Jožica po fantovsko, „če ne bo pa on tebe.“

„Teško“, rekla je ona. In tudi Lucin oče skomizgnil je z rameni, nogo poravnal pa rekel: „Led'n led'n ni (vljuden) to je, viž Jožica, bojim se še celó da mu nekoliko škodi.“ — — Tedaj so se pa tam zunaj pridjav-sali vaški fantinje, in podrla se je skladnica tam pod oknom, in nekdo jo ubriše kakor sama sapa. „Poslušal nas je, pri oknu je bil, pa drva podrl“, meni Mica.

„I sam ne vem kaj toliko časa ongavi, da notri ne pride. „Ponj stopi, meni Lucin.“ „I, saj res, pa grem.“

„Molčal bi bil, rekla je Mica naslonjena ob kamen hišnih dver ter zročá v noč, „molčal pravim budalost stara, pa doma bi ostal ti in tvoja nerodnost!“ Poličev Janez — ali pa nobeden; in mir besedij,“ rekoč gre v hišo ter sede na klopi. „Kmalu ga priženem“, pravil mi je pozneje Jožica, „pa zastonj sem ga drezal in suval z nogo, k meni je prisedel ta prikazen, zadej za hrbet, in tja h dekletu kakor gré. Kôga se bodeš ženil, djál sem

si, ko se pa držiš kakor sama sodomska pregreha. Pri dekletu bodi živ, in vesel, ne pa tako kijáv. Pa res, ženiti se hoče, pa se drži kakor grižavo otrocé, boji se ziniti, nikar pa tako malo objeti. Zapomni si, poučeval je nekoč mene: vse norosti spočni pri dekletu, pa ji vgodiš, če tega ne znaš, pa spat pojdi, in ne delaj še drugim zabave (sitnostij). In nič nismo storili, drugi dan pa stopim k Mici vprašam bi ali ne bi. „Raji glavo pod méč, kakor tacemu . . .“ takó je rekla Mica.“ In zaman so bile vse Jožicove besede, zaman vsa Francetova žalost. Obá propala sta nečastno.

In ti, ki nisi delo grešnih človeških rok, ki ti ni pot na tej pusteji zemlji, — ti Amor, jasen genij nebeski, ti ki oživiš s svojim lokom nadzemske čute v naših srcih, — da se v sencí tvojih perot mehko zaspi in umré, — ti pravim, zvršil si zopet delo večne pravice, in ni ti mari če umira plačóč!

Ne vemo je li jednako mislil France, o njegovej nesreči, ali to vemo, da je bil od tedaj potr in poparjen do sile. Že od narave melanholik, in sam sebe ostro so-deč, slutil je, da se vse njegovej ženitvi posmehuje. Ti obrazi mimo njega idoči, reže se mu, in slednji vaški srajčnik s prstom v ustih, je oster soditelj njegovej neumnosti. A prvi nesreči, pravijo, se rada pridruži druga in tretja.

Tisti čas je živel tam gori pod Boršto m tisti Jurca, vem, da ste ga poznali, slovel je radi grde lakomnosti. Tisti kakor pravim, imel je udovo, sestro ranjke Kátre, pa očim je bil sinu prvega zakona. Tistemu tedaj urinila se je hudoželna misel, bližnjemu na kvar, a sebi v korist. Sumničil je Franceta pri sodišču, da je s pameti, ter da zanemarja in pogublja imetje. Oskrbnika da se mu mora dati, drugače gre vse pod zló. Stvar iztekla se je tako, da je moral France pred zdravstveno komisijo. A sam ni hotel iti. Na to obrne se samo sodišče do Jožice, naj ga on pod kako izliko privede. Stal je pred komisijo, ista ga je preiskala, dajala mu razna vprašanja. „Povsod se je še dobro odrezal,“ pravil mi je Jožica pozneje, „le ko ga tisti ta večjih nekaj „takšnega“ vpraša, odgovoril je dokazivno nekaj čisto neumnega. Bilo je to kočljivo vprašanje, kojega pa tu na bel popir ne navajamo. Komisija spoznala ga je za jako plahega, a ne neumnega. A ta udar, ta komisija, potrla mu je do cela dušo. Domišljeval si je v svoji plahosti, da ga krive necega grdega zlodejstva. In ako se je prej ogibal ljudij, se jih je sedaj tem bolj. Kazno je bilo, da mu je res duh omračil. A tisti Jurca ni miroval. Žugal mu je, da ga bodo žandarmi, kakor pohajača vlovili. Terjal ga je doto po svojej ženi, France se je bal tistih kancelijskih, prodal je kravo, ter grdega Jurco izplačal. A če jedno luknjo zamašiš, prikaže se ti druga.

Govorilo se je tudi, da je duhovska zahtevala cerkven dolg, in pa tisto malenkost — maše po ranjkem. Tisto za maše ga je najbolj žgalo. „Pogubljen bom, tako je govoril proti Jožici „rad bi plačal tisto, a kako tam imajo, pa naj vžemo vse.“ Sram in strah bilo ga je od tedaj tamne noči in belega dneva. Nič več ni vlačil domov težkih bremen in ni se več vil dim iz njegovega dimnika. Kupoval si je kruha, pobegnili, zaklenil se v kočó ter čakal dneva.

Prišla je pomlad. Kmet vozaril je gnoj v rebri in na polje, a belo opasana dekleta so ga raztrošala. Francetov grunt pa je bil neokopan, trte neobrezane. Plah je pohajal za dné po gošči, le mrak spremljal ga je v kočó. A zora necega dné ga ni probudila v njegovi postelji. Dva tri dni zaprta bila je njegova

koča. Mnogo se je mislilo o Francetu, mnogo govorilo. „Tista ženitev ga je neki tako pod nič spravila,“ menili so nekateri. „E kaj tisto, Jurca, Jurca, in pa tista komisija, trdili so drugi. V tistem imenitnem času mahne jo Jožica k županu, pové mu kakó in kaj; šli so po njegovem nasvetu h koči, in jo siloma odprli, kajti mislilo se je, da si je France kaj žalega storil. A Franceta ni bilo. V rudeče pomaleni skrinji dobili so nekoliko denarja. Pač so kmalu za tem trdili vaški paglavci, ki so pod Goro pasli, da so ga videli, kako se jim je hotel za grmovjem potajiti, ter da je groze izsušen, — a tacih podatkov se ni odobrilo. Le besedam ongavega Gašparja se je bolj verjelo; pridužil se je namreč, da ga je res videl v gozdu do sile izsušenega. Noben sorodnik ni se zanj brigal. Le gosposka vsled županove prijave in pa — „dohtar“ Jožica. Toda zamàn! — — —

Istega leta bila je jako mokra jesen. Lilo je vedno, nebó je bilo kakor s svincem prevlečeno. Z ongavim Nacetom stala sva pred sodiščem v bližnjem trgu. On je šel staviti nekoga na „pretkol“, kakor se je sam izrazil, a jaz imel sem v davkariji posla. Sem proti nama kobali tisti Jožev z Gore, vem, da ga poznate. „Kam pa ti France?“ vpraša Nace. „E k sodniku neka sitnost je.“ „Tožiš, tožiš?“ poizveduje radoveden Nace. Nič tacega. Nekaj groznega. Bil sem danes v gori v vašem gozdu. Hoteč iti v Petelinovo bajto, dobim vrata zapahnjena. Odrinem, posegnem skozi odprtino ter ga snamem; vrata se odpró, zazebe me v dušo — tam na tleh na zobeh ležal je mrtev človek. Grozen je; udrtih na pol odprtih oči, odprtih ust, zaraščen pa suh in izpit ko goba. Kostí bi mu lahko štel. Žepe ima natlačene z žirom in koreninami, a v roci drži molitveno knjigo. Do smrti izstradan pribežal je iskat si pred mrazom in mrzlim jesenskim dežjem v Petelinovo bajto zavetja — ter ga tudi našel za večno.“ Tako pripovedoval je Ježev. Jaz postanem pozoren. Ko bi bil pa on Maričen, menim, pravi Nace. Stopita k sodniku, ter povesta kakó in kàj. In nesel je nase domov pisan ukaz, v kojem je takó stalo, naj županstvo mrtveca iz Petelinove bajte domov pripelje, kajti isti

leži v našem gozdu in je iz naše vasi. In kakor blisek v tamni noči, tako raznesla se je ta novicā po vasi. Pripeljali so ga domov ter ga tam v mrtvašnici položili na mrtvaška nosila. Zbrali so se vaščani tam zadej za lipami ter strahom gledali mrtveca v krsti ležečega. „E, to ni on, rekali so. Saj ni bil bradat, tudi krepkejše rasti je bil, pa bodi kdor hoti, neznan je do sile.“

Preiskali so ga ter dobili na levi roci dva zraščena prsta, in pa znamenje na prsih, koje je jasno govorilo, da je to France Maričen.

Tudi krojač in čevljar izpoznata svoje delo, ter izpričata pristnost Francetove osebe. No, saj veste kako je v tacih slučajih. Ženske so javkale, možakarji ga pa pomilovali: „kaj ti je bilo tega potreba!“

Druzega dné stojiva z Janezom Bognarjevim na vaški poti. Govorila sva mnogo. Tlačil in prižigal je pipo, pluval, srepe pogledoval, ter na kratko odgovarjal. Govoreč je rad z roko zamahoval prav takisto, kakor vidimo gospoda doli z lece. Govoril je malo, kratko in še to v prilikah, kakor slišimo časih kaj branja iz sve-tega pisma. Siten je do sile, živ je še, samo postaren je nekoliko, sevé leta, te tlačijo; a vsaka dlaka na njem, in pipa v ustih, omelčaste obrvi, vse, vse dokazuje: jaz sem pesimist. „Bolje bi bilo, tako mi je pravil sam, da se je mesto mene ščene na svet rodilo, ker bi ne čutilo in ne trpelo!“ Ta Janez je z roko zamahnil rekoč: „Lejsi to le Lucno, ki je ranjcega Franceta zatrapila, je Bog kaznoval. Planil je hudobni duh v svoje stanovanje: šesto božjo je prelomila. Oglasila se je že pri Jožici, pravil mi je sam in — pravda je gotova. Jaz pa pravim: prav je zlodeju babjemu!“

Tedaj pa zapojó otožno zvonovi sem od cerkve. „Zasuli ga bodo sedaj, zasuli Franceta, Janez.“ „Morda ni prav da ga? kaj pa nas čaka tukaj? nič dobrega samo trpljenje in skrb. Kmet je zatiran trpin, to pomni. Ako ne plača davka, pripro ga v senco, ako v jezici nekoliko posakrabolta, pa mu žugajo s peklom v spovednici. Razšla sva se z Janezom; zvonovi pa so milo peli.“
— — — — Mir tvoji duši, ti ubogi France!

Fran Aleksandrov.

Kakor klošč drži se v sili sinovega prestola.

Kako lahko se vsled tega prekucne prestol!

Gospodu Josipu Borštnarju, kapelanu

v

Škocijani na Dolenjskem.

Pomilujemo, da spadate tudi Vi mej ono vedno številnejo tolpo neukretnih ljudij, ki v sklicevanji na §. 19. tisk. zak. iščejo junaštva, a s popravki svojimi le kažejo, da jim je ta paragraf še vedno španjska vas.

V vsem Vašem popravku, tikajočem se našega dopisa iz Škocijana v 13. številu „Brusovi“, je osnovan le stavek: „Ni res, da bi bilo pri meni v blagajnici 300 gld. za gasilno društvo, temveč 150 gld. naloženih.“ Dostavek, da je ta denar po 6% naložen pri M. na Telčah je pa že neumesten, ker Vas o tem nihče uprašal ni. Ker ste pa vendar povedali, kje je denar izposojen, usojamo se uprašati Vas: Kdo Vas je pooblastil posoditi ta denar? Posojila se včasih le težko izterjajo in ko bi se gasilno društvo ustanovilo, bilo bi morebiti primorano, čakati na denar.

Zeló čudno se nam zdi, kako to, da Vi hočete popravljati dopis, kolikor se tiče Vašega gospoda župnika. Gosp. župnik je izvestno že 24 let star in „sui iuris“, on zna pisati in brati, zagovarja naj se torej sam. Vi niste njegov varuh, in tudi niste dokazali, da bi Vas bil pooblastil. Zatorej si zapišite za uho: „Kar te ne peče, ne pihaj!“

Isto tako je z Abencinom recte Mencinom, isto tako z Mlinarjevo Lojzo. Od nobenega nimate pooblastila in ko bi ga tudi imeli, bi bilo vedno še treba premišljati, ali imate Vi sploh pravico, zastopati stranke. Kolikor je nam znano, spada to v delokrog odvetnikov in notarjev. Če bi se torej Vi usojali zastopati stranke bilo bi to isto, kakor če bi odvetniki in notarji hoteli maševati, spovedovati i. t. d.

Vrhunec domišljavosti pa ste dosegli v zadnjih vrstah, kjer doslovno pišete: „Tudi se nobeden nad gnojem in gnojnico pri njenem hlevu ne spodtika.“ Za Boga, kako morete govoriti v imenu vseh? Kako morete trditi, da se nihče ne spodtika, ko je naš dopis neljubo Vam dokazal, da se vsaj jeden spodtika?

O Vašem duhovitem stavku, kako „dela gnojnice vizite po hišah“, ne gubimo besede več, zabeležimo pa samo še zadnje besede, s katerimi ste začinili svoj popravek:

„Revše pometaj pred svojim pragom, ter pusti sosede v miru.“

Uredništvo „Brusovo“.

Uljudnost.

Vozila sta se po železnici gospod in gospa, drug drugemu neznana.

„Prosim vas, vam je li pušenje zoprno?“ upraša gospod. „Morebiti vam smodke dim škoduje?“

„Da, zares, škoduje mi.“ — „E, potem bode najbolje, da se s svojo prtljago premestite v drug vagon.“

Kakor ti meni, tako jaz tebi.

(Zapisal Radovan).

Kadar čujem še vedno lepo pesem „Otok bleški“ spominam se vedno tudi Kajetana Huberja, ki jo je zložil in ki je pred leti kot župnik čemšeniški umrl.

Spominam se ga, ko je 1848. l. kot vojaški kapelan s svojimi dragonci jahal v boj na lombardske planjave ter zajedno popoldne obiskal tudi Dolino pri Trstu ter ondu s svojo orjaško postavo in s svojim petjem tako navdušil vse prisotne duhovnike, rodom s Kranjskega, da se je slovenska pesem liki malik (Echo) širila po Krasu in po tožni Istri.

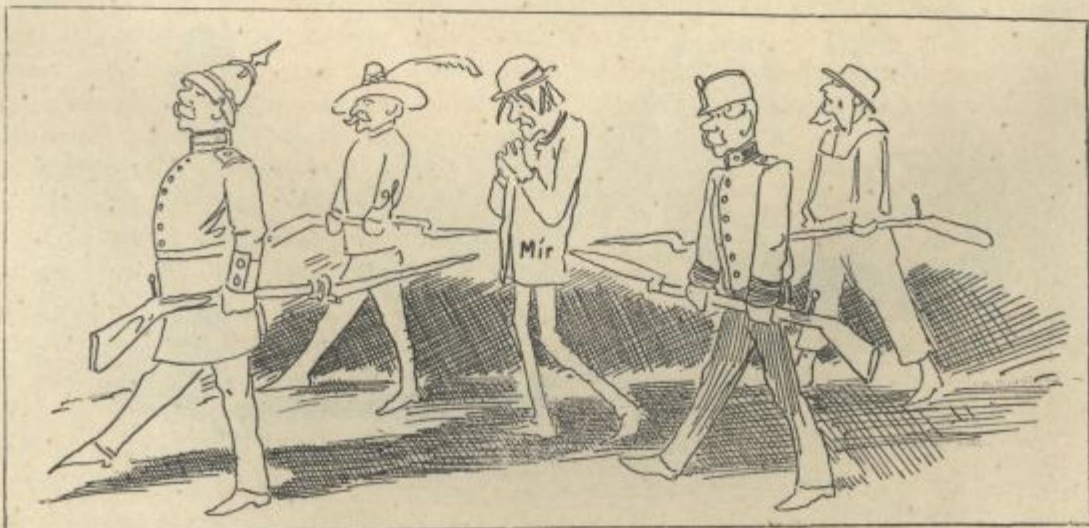
Huber se je na Italijanskem jako hrabro držal in obožavalo ga je moštvo, kakor tudi častniki, ker je bil poln dovtipa in šale, vrhu tega pa tudi pogumen in hraber, da je v tem pogledu vsem bil za vzgled.

Koncem 1849. l. povrnil se je z Italijanskega v Ljubljano, ogrnen z belim dragonskim plaščem. Prišedši v tej opravi tudi v semenišče, namrgodil je tedanji vodja obraz v goste gube ter nevoljno rekel, da se tak bel plašč vendar ne spodobi duhovniku.

Huber mu je pa hitro odgovoril: Beli so angeljci, črn je pa hudič.

Nihče se ni več spodtikal nad Hubrovim belim plaščem.

Stražniki njegovi so jako skrbni, a nekoliko nerodni,

in utegnilo bi se dogoditi, da se nabóde na njihove bodake, ki jih tako nerodno drže.

Dovtipi.

(Priobčil M. Č.)

„Vsaka reč ima svoj konec!“ vskliknil je Rezarjev Peter, ko je na nos padel.

„Ne vem, kako bom s temi vilicami jedel? Jednega roglja ni, drugega manka, tretji je pa odlomljen!“ zdihoval je gost v neki gostilnici.

Zeló skopega kmeta, ki je stal malo preč od svojih počivajočih delavcev, ki so baš obedovali, uprašal je mimo gredoč znanec:

„No, kaj pa ti delaš?“

— „I, saj vidiš, leno bo pasem,“ bil je odgovor.

A. „Kaj pa piješ?“

B. „Vodo“.

A. „Jaz imam pa rajši pivo“.

B. „Jaz pa ne“.

A. „Zakaj ne?“

B. „Zakaj? ker ga nemam!“

A. Ne vem, kaj mi je storiti? Nihče neče stanovanj v moji hiši. Sramujem se že poprej naznanila nabijati.

B. Pa poprej stanovanja oddajte, potem še le listke nabite.

A. Kakšna žival po Darwinovi teoriji bi bil ti najrajši?

B. Moje lepe gospe — bolha!

Jurij: Glej, glej, kupil si novega konja. Ali je pa za kaj?

Marko: Hm, za kaj? Povem ti, ta konj umeje vse, kakor človek. Če mu rečem: Lezi! pa se takoj vleže.

Jurij: To pa že ni taka modrost! To je moj šarec že boljši! On se vleže, če mu tudi ne rečem.

Slovenski sta pa vender znala!

Dva Ribničana prodajala sta leseno robo po Štajarskem. Ko prideta nekoč v neko gostilno, upraša jih natakaraica slovenski, kaj bi rada. Jeden Ribničanov pa, ki se je hotel malo pobabati, da zna nemški, bil je ves nevoljen, da ga je natakaraica tako hitro spoznala, zato se hitro odreže: „Ich versteh' nix bindisch!“

A bilo je treba naročiti južino. Rada bi bila jéla piščeta, ali vedela nista, kako se tem zverinam po nemški pravi.

Brez dolzega pomisleka začne jeden: „Bringen's zwei Suppen, ein Fleisch, um zwei Groschen Brod und ein Paar ‚piščen‘.“

Natakaraica jima odgovori, da ne vé, kaj je to „piščen.“

Ribničana v veliki zadregi, se začneta pod mizo suvati. A ko jeden vidi, da ni več pomoči, vdari po mizi in ves jezen zakriči: „Ej, hudič, piščeta bi rada!“

Priobčil Sodrzan.

Zgance, žgance!

Dva kmeta naročila sta si v Ljubljani céno in tečno jed: žgance. Natakaraica pa je zastopila piščance in jima pečene tudi prinesla. Prebrisana in varčna kmeta sta to zmoto precej uvidela.

Vročé jima je prihajalo, ko sta zagledala tako imenitno in drago reč namesto ljubeznjivih žgancev. — Komaj je natakaraica odšla, že je prijel kmet jednega piščanca v roko in ga v žep utaknil, potem je zagrabil drugega in ga tudi v žep dejal. Takisto je storil tudi njegov tovariš.

„Jih pa domov poneseva!“ rekel je prvi.

Poklicala sta potem natakaraico; nato je jeden začel: „Midva sva naročila žgance, žgance, ali vzela bodeva vender te peteline, samo bolj po ceni morejo biti!“ Natakaraica jima odgovori, da ne more pustiti barantati pri jedi. V isti hip izvlekla sta oba svoje piščance iz žepa, jih vrgla na krožnik in potem zaupila: „Jih pa nazaj v kuhinjo nesite!“

Priobčil Sodrzan.

Otroški humor.

Pri obedu govorilo se je o malem Saši, ki je baš spolnil tri mesece. Sploh se je govorilo: „Saša je jako močan“.

Na to 12letni Julijan:

„O jaz se ga že še ne bojim!“

A-hacelj: Kaj pa naši poslanci počno, kar slišati jih ni.

B-hacelj: Takšni so, kakor tisti čiški plebanuš, ki je sv. Jurija oznanjeval.

C-hacelj: Kako je to že bilo?

B-hacelj: Čiči gonijo počenshi s sv. Jurijem kobile na pašo, poprej jih ne smejo. Ker neso imeli več krme, šli so nad plebanuša (župnika), naj jim sv. Jurija oznani, dasi je do tega godu manjkalo še štiri tedne. Gospod plebanuš bil je v veliki zadregi, a znal si je pomagati. V nedeljo po propovedi oznanil je sv. Jurija tako: V ponedeljek bode sv. Jurij. Ako ga v ponedeljek ne bode, bode v torek, ako ga v torek ne bode, bode v sredo, ako ga v sredo ne bode, bode v četrtek, ako ga v četrtek ne bode, bode v petek, ako ga v petek ne bode, bode v soboto, ako ga v soboto ne bode, bode v nedeljo, ako ga pa v nedeljo ne bode, ga to šetimano ne bode još. Čičem je bilo to dovolj in šli so, hajd mule na pašo!

C-hacelj: Kako je pa to v zvezi z našimi poslanci?

A-hacelj: Pa še uprašas? Saj je kar z obema rokama prijeti! Kakor plebanuš sv. Jurija, tako poslanci naznanjajo svoj shod. Če ne bode jesen, bode o božiči, če ga o božiči ne bode, bode po novem letu, če ga po novem letu ne bode, bode v postu, če ga v postu ne bode, bode o Veliki noči, če ga o Veliki noči ne bode, bode o binkoštih, če ga o binkoštih ne bode, bode proti jeseni, če ga jeseni ne bode, ga to leto ne bode.

C-hacelj: Da, da, uprav tako je! Zato je pa tudi naša politika precej čiška!

Usluga za uslugo.

„Kumica, ali ste tako dobri in mi dovolite, da svoje krofe v vaši masti izpečem? Za to veliko prijaznost dovolim Vam kedar hočete, da si svojo svinjino skuhate v našem zelji.“

Mej pasjimi dnevi.

„Bog nas varuj, ali je vroče! Gotovo bo danes še kakšna nevihta?“

— „Kar se mene tiče, mislim, da ne, jaz sem včeraj ženo in taščo na Gorenjsko poslal.“

Ribniška.

Ali vajste, kaku je Ribnica gorajla? Taku prekletu velik agi je bil, da so sami cveki ostali, pa jih ni bilo še tulku, da bi si bil lulu zapalil. Pri zadnji šiši je naš „jarcprister“ agi ustavil, pa bi bil še kmalu plot zgorel, ko bi ga ne bili oteli. Drugi dan prišli so Dlanjci pobirat cveke. Ribničanje pa najsmo pstili. Djali smo: „Cveke bomo že sami pobrali.“ Dljanci so pa bili nekako hudi, jezili so se na nas in djali so: „Bug daj in mati božja, de bi ankrat pri nes gorajlu, tüdi mi vam ne bomo püstili pobirat cveke.“

Naš „jarcpriter“ so nas pa vse močnu pokrajgali, udarili so ob prižnico in so se razkoračili, češ: Ve kruote, preveč ste se vže kruotile, zatu vas je Bug z debelim očesom pogledal in z debelim prstom potipal. Dam vam torej svet: Ne kruotite se več!

V Ribnici dobili so nekaj črva, ki je razjedal leščevje. Sūha roba proizvaja se od leščevja in léska je skoro simbolično ribniško drevo. Ribničanje so bili torej v silni bedi. V svoji obupnosti zatekó se torej k gospodu župniku z milo prošnjo, naj jim poje litanije, da črv pogine.

Gospod župnik ugodil je svojih faranov želji ter v nedeljo pel litanije vseh svetnikov. Pri prvih stavkih so Ribničani še pravilno odgovarjali, a ko je začel:

„Sveti Peter!

Sveti Pavel! i. t. d.“

ponavljal se je po vsej cerkvi stereotipni refrén: Da bi krepal!

Ribničan bil je na smrtni postelji. Duhovnik ga je izpovedal, obhajal, mazilil s svetim oljem, ter mu na posled rekel:

„Izrecite še tri sladka imena!“

Na to Ribničan: Med, cūker in Tržaške fige!

Priobčil F. A.

Paberki iz „Domoljuba“.

„Po našem gričevju se je pred očmi pisalca teh vrstic plamen zasvetil prvi pri Vršniku, sledil mu je drugi nad Kotom, spremljali so ga topiči, isto tako pri Božniku in pri Rožarju, svetili so tudi na Gorici sred Klanca, zatem v Jevnišji, na Temnjaku, na Rudniku.“

Topiči, ki spremljajo in svetijo, so pač jako uljudni, pravi „unicum“

„Po vseh krajih, koder prebivajo Slovenci, ima „Slovensko pevsko društvo“ svoje ude.“

Da to ni res, najbolje ve rečenega društva odbor.

Zabavna naloga.

(Priobčil J. Hönig.)

1.) Teh 8 dolgih in 6 kratkih črt sestavi tako, da se bode čitala beseda, katera pomenja stvar, brez katere ni nobenega poslopja.

2.) Pustivši dve kratki črti na stran, sestavi ostale tako, da bode čitati naslov slovenskemu lepoznanškemu listu.

(Rešitev in imena rešilcev v prihodnji številki.)

Listnica uredništva:

Gosp. Janko S.: Za to številko ni bilo možno, ker nam je povest „Maričen“ vzela preveč prostora.

Nekdo v Mariboru: Nam bode jako drago.

Slika Kinspielerjeva

v veliki obliki

krasno izdelana dobiva se po 50 kr. v

„NARODNI TISKARNI“.

Krasno izdelana

podoba Levstikova

v veliki obliki, v dveh barvah na karton tiskana, dobiva se v

„Narodni Tiskarni“

po 30 kr., po pošti po 35 kr.